

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

¡Visca la Unió republicana!

Senyalém aquesta nova victoria y ¡poch á poch se va lluny!

DE DIJOUS A DIJOUS

Diu que 'l govern está tan satisfet del resultat de las últimas elecciones, las quals s' empenya en que siguin consideradas com un vot de confiança que li ha otorgat el país.

De tot ne diuen país els que viuen explotantlo. País es per ells la corrupció, el xanullo i la tupa; país es per ells la falsificació d'actes y 'l robo de vots; país, en fi, las maldats del caciquisme. Ells poden ben dir que tot els es patria.

Una de las características de la pasada llyutta ha sigut la facilitat ab que s' han entés pera repartirse el botí els governants y 'ls partits dinástichs que pretenen reemplaçarlos. Els moretistas y 'ls monteristas s' han donat per satisfets ab las actas que 'ls hi han sigut adjudicadas, de tal manera que ningú hauria reconegut en ells als que pocas semanas enrera intimavan ab gran fiesesa al govern la próxima reobertura de las Cortes. Avuy, en cambi, passen bonament per que continuhin tancadas tot el temps que al curandero de la pesseta li convingui, y fins s' assegura qu' entre en Villaverde y en Moret hi han tractes y contractes, en virtut dels quals l' últim li prestará ajuda, suplint si es necessari als conservadors disgustats que li fassin l' oposició.

Salvant algunas localitats com Barcelona, Corunya, León, Tarragona, Valencia, Figueras, La Bisbal y altres, ahont el cos electoral ha donat mostrars de virilitat, s' ha de donar la rahó al insigne Costa, que diu qu' Espanya no es una nació sino un galliner, en el qual hi ha algunas gallinas pero moltíssims més capons.

Els successos del diumenje de Carnestoltes, en las inmediacions del Palau de Bellas Arts han donat lloch a l' entaulament de un procés ab el qual, segons sembla, se tracta de posar de relleu l' existencia de una tremebunda conspiració. A tal efecte s' efectúan detencions a tot drap, contantse, segons s' afirma, entre 'ls detinguts, personas que ni menos assistiren al meeting, ni presenciaren aquells successos.

Aquest afany manifest de abultar la importancia de cosas que no 'n tingueren y la facilitat suma ab que 's priva de la llibertat a determinats obrers, unit a la intenció que s' atribueix a algú de fer intervenir en l' assumpto a la jurisdicció de guerra, a pretext de suposats atacs a la guardia civil, son motius més que suficients pera sembrar l' alarma y 'l disgust entre 'l proletariat, víctima propiciatoria de las suspicacias autoritarias.

Es que 's vol tornar a tota costa als temps de las desatentadas persecucions, dels processos misteriosos y de l' arbitrariedad desencadenada, que tants disgustos varen produhir a Barcelona?

En aquest cas s' haurá de confessar que ben poch estiman la pau social, els que per rahó del cárrech que desempenyan, tenen més que ningú 'l deber de vetllar per ella.

Las noticias que 's rebren del Extrém-Orient confirman agegantantlo 'l desastre de las armas russas.

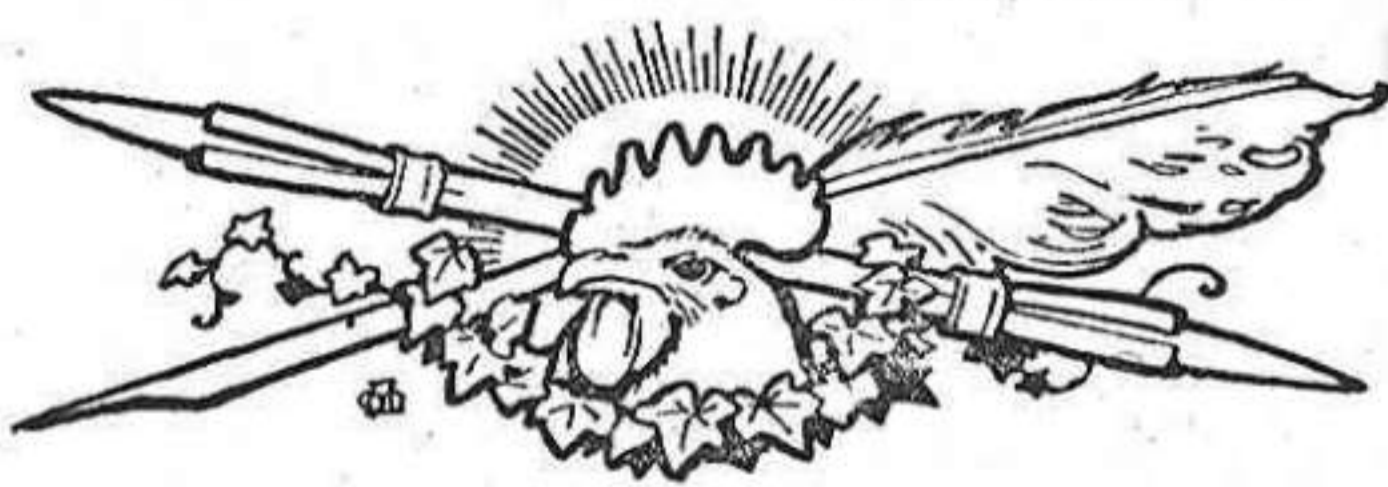
No sols las tropas japonesas s' han apoderat de Mukden, sino que s' han llenat en persecució del enemich, destrossantlo y ocasionantli pérduas considerables. El desordre més espantós va introduhir-se en alguns dels cosos d' exercit fugitiu, que deixaren la seva ruta cubierta de morts y ferits, y abandonaren millers de presoners y considerable material de guerra en poder del vencedor.

Una part del exercit rus, que no arriba a 200 mil homes, ha lograt refugiar-se en els desfiladers de Tie-ling, posantse a la defensiva.

Y ab tot y aixó encare no 's divisan las perspectivas de la pau. El partit militar que domina a Rusia en absolut, ha disposat que continuhin las sangrias. Es un cas aquest de vessania sanguinolenta, que todas las nacions civilizadas l' haurian de posar en tractament en bé y honor de la humanitat. No ha sigut creat l' home pera ser sacrificat bárbarament en holocauste a l' ambició dels despotas.

Ay de Russia, si no posa fi a semblants horrors, entregantse en cos y ánima y ab desesperació salvadora, als impulsos de l' acció revolucionaria!

PEP BULLANGA

Després de la victoria

REVISTA

Los republicans barcelonins han complert com devian y era d' esperar en las elecciones del últim diumenje: han alcanzat una majoria de més de 1,100 vots sobre l' enemich que més n'ha tingut (el regionalista): han deixat al únich representant del caciquisme que s' atreví a presentar candidatura reduhit a menos de 500 en el conjunt de tot el districte.

El districte primer electoral pera Diputats provincials, l' únich qu' estigué en joch, es sens disputa l' més débil de la gran agrupació barcelonina. Comprén sols una part del districte sisé municipal (el tros del carrer de Provensa a la Travessera, qu' es tan republicà no hi entra): comprén ademés las dos seccions de las Cortes de Sarriá, las del antich municipi de Sant Gervasi y la del agregat municipi de Sant Andréu de Palomar. En tots aquests fragments de la capital ha tingut majoria la candidatu-

ra republicana sobre la regionalista: molt important a Sant Andréu, important al districte sisé y molt regular a Sant Gervasi y a las Cortes.

En cambi 'ls catalanistas l' han tinguda relativament considerable a Sarriá (la petita Navarra, com se n' ha dit sempre a n' aquest poble), insignificant y casi inapreciable a Sant Adriá de Besós y a Santa Coloma de Gramanet, y de 39 vots a Badalona, ahont la llyutta signé sumament renyida.

De manera que Barcelona 's manté tenasment republicana. Aixís ho proclama l' contingent de 4,113 vots que reuní en total davant dels 2,984 que n' alcanzá en conjunt la candidatura regionalista, protegida eficazment per tots els reaccionaris.

No ha faltat qui guiantse sols per la primera impresió y no parantse a considerar que diumenje votá tan sols una mínima part de la ciutat de Barcelona, haja dit:—La preponderancia republicana tendeix a disminuir: els 4,113 vots de ara no son els 35 mil de las elecciones de Diputats a Cortes.

Es veritat que no ho son; pero s' ha de tenir en compte que 'ls districtes de la capital més caracterizats com a republicans no han llyutat, han hagut de permaneixen en la reserva.

En aquest cas s' hi troban el Poble Sec, Sans y Hostafranchs, tota la antigua vila de Gracia, tot Sant Martí de Provensals, Horta y tota la Barceloneta; y dintre del casco antich els districtes de las Dressanas, del Born, Institut y l' de la Concepció que sempre han donat majoria als republicans y 'ls més d' ells majorias aclaparadoras. Si s' haguessin efectuat unas elecciones generals y tots haguessin pogut entrar en joch, aquella hermosa xifra dels 35 mil s' hauria tornat a alcanzar si es que no s' haguessin escedit. D' aixó n' estém segurs, seguríssims. O sino aplasém la demostració práctica pera quan Barcelona sigui cridada a realisar unas novas elecciones de Diputats a Cortes.

Ben clarament ne responen ademés el calor de las masses, la facilitat ab que han sabut ofegar las pretensions pels dissidents y dels perturbadors, l' admirable disciplina de que una vegada més han donat exemple, y per fi l' interés ab que seguiren las peripecias de la batalla, y l' entusiasme ab que a *Fraternitat republicana* ahont s' anavan reunint els datos, eran aclamats els escritinys.

Podém enorgullirnos de que 'l partit republicà de Barcelona, en sa totalitat, desde l' estrema dreta a l' estrema esquerra haja adoptat a la fi l' unanimitat en els procediments. Ja ningú divaga sobre aquest punt; ja en la gran familia republicana no 's troba qui neutralisi ó entorpeixi l' esfors del amich, del company, del germá. Als pessimistes estérils dels qu' en altre temps s' apartavan de las urnas suposant que l' acudirhi era oposit als procediments revolucionaris ha succehit la ferma convicció que s' ha fet general en el partit, de que 'ls dos procediments lluny d' excluirse s' completan, fins al extrem de que la revolució es irrealizable com no se la fassi precedir del calor de la cohesió y del entusiasme que provocan las batallas electorals, sobre tot quan aquestas son tan gloriosas, fructíferas y sólidas com las que obtenen els republicans de Barcelona, cada vegada que son cridats a haverse las ab els seus enemichs.

Aixís es com s' ha lograt llicenciar definitivament al caciquisme monárquich; aixís es com s' ha deixat a las instituciones sense instruments de govern ó sense crosas que las ajudin a caminar en sa trista y penosa invalidés. Aixís, finalment, es com s' ha reduhit a tenir que arregar las miserables engrunas del festí al bando catalanista un temps tan orgullós y qu' era mirat com un perill contra la integritat de la nació.

Una vegada més Barcelona ofereix a Espanya entera un exemple de redempció, de regeneració, d' emancipació, y al ferho se posa al davant de todas las regions, practicant obras que a todas interessan y parlant un llenguatge que todas entenen.

Els regionalistas quebrantats y débils semblava en un principi que havian d' anar sols; pero la veritat es que demanaren quart y ajuda als elements reaccionaris de costum, obtenintla sense regateigs. El *Diari de Barcelona* excitava calurosament a tots els homes d' ordre a unir-se ab els regionalistas pera batre als republicans.

Y a la *gent de bé* pretengueren ajuntars'hi de més a més algunas rodas d' electors falsos, que a las primeras de cambi sigueren disoltas per las rondas republicanas.

S' ha demostrat de nou que 'l poble 's basta per imposar a tothom el respecte a la legalitat del sufragi, y aixó constitueix un progrés immens en las costums políticas de la ciutat.

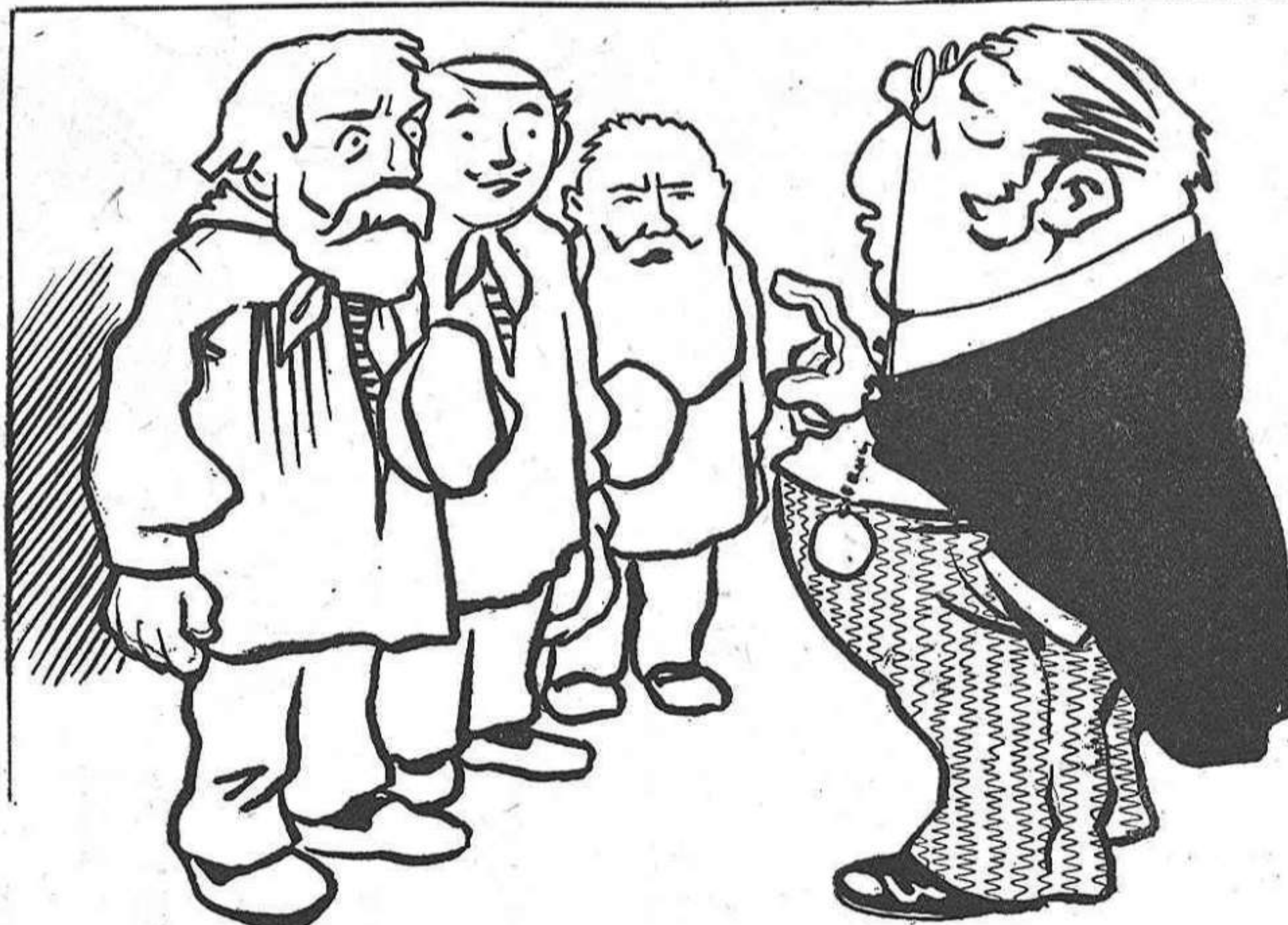
En cambi, en la vehina ciutat de Badalona, capgirada pels excessos y tropelias del caciquisme més repugnant, oferí la llyutta condicions dignas d' especial menció.

Un cert número de industrials, afiliats al regionalisme, donaren un anticipo de lo que seria Catalunya, si algún día queya a las sevas mans. En efecte, ja no 's contentan ab ser amos y senyors dels brassos dels obrers, sino que volen serho ademés de la seva conciencia. Ne tenen poch ab las sevas suadas, que ademés els exigeixen el vot. Y allá van pressions de aquellas que difícilment se poden resistir y coaccions de tota mena: el preu d' ellas es el pá de la familia, que 's conserva aplanantse a las sevas exigencias y 's pertó 's pot perdre, resistintlas. Al senyor feudal de la máquina li basta la por del obrer pera conseguir el seu objecte.

Y a Badalona 's va abusar de aquest medi indigne y asquerós fins al extrem de ser acompanyats alguns operaris als colegis pels encarregats dels fabricants, que no 'ls deixavan de petja, per evitar que durant el camí poguessin cambiar la candidatura.

El mateix abús se cometé en gran escala en la ciutat de Tarrassa, quals obrers venen sent víctimas fa molt temps del caciquisme fabril capitanejat per D. Alfonso Sala. No faltan allí operaris que per haverse distingit en passadas elecciones, varen perdre la feyna per sempre més. De aquests escarmentats n' han sortit els poruchs d' ara. Basta una indicació del amo ó del encarregat de la fábrica per introduhir l' alarma y l' esparverament en el cor dels hon-

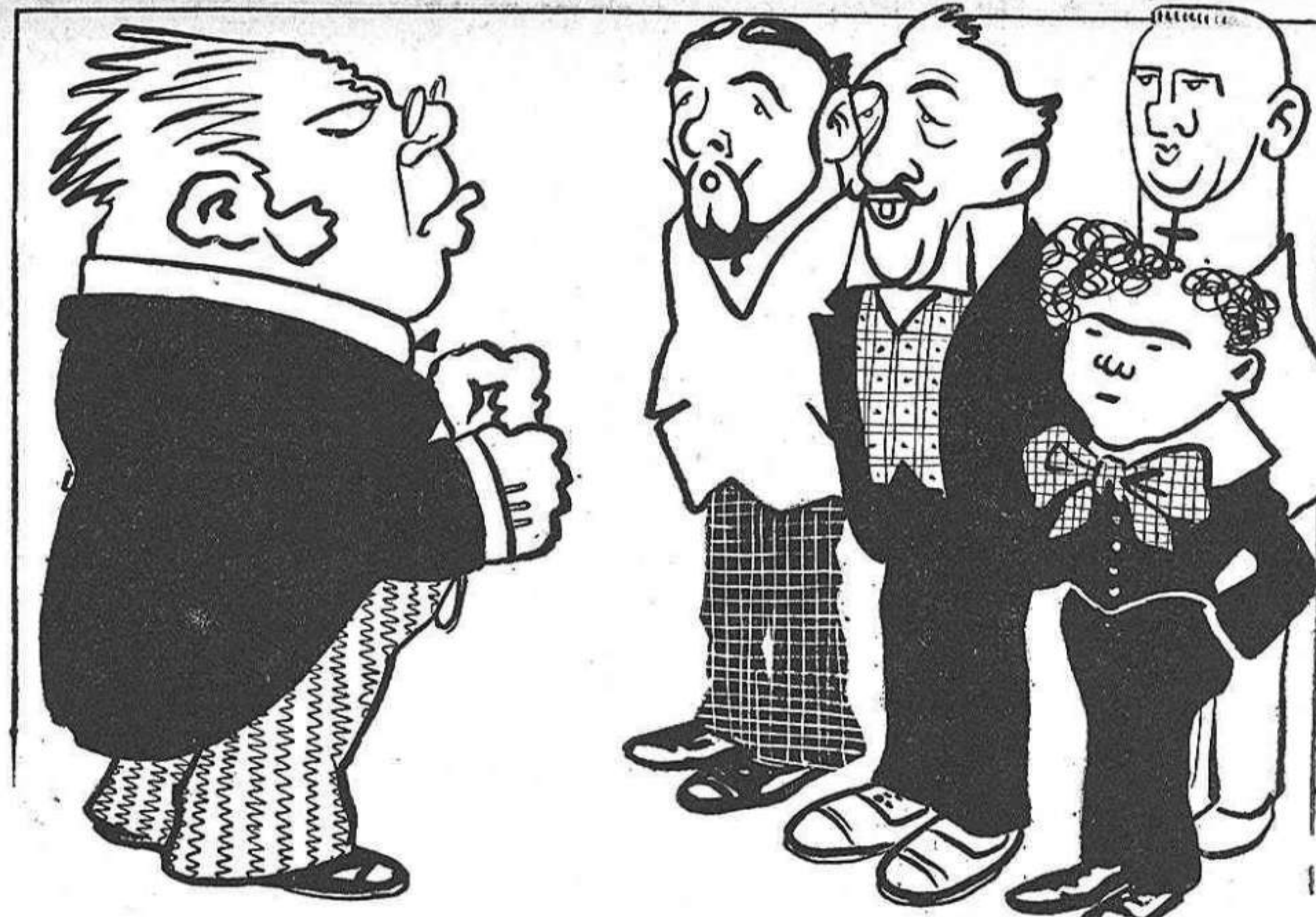
El fabricant y 'ls obrers ó el respecte al dret del sufragi

—Vosaltres voteu a qui volgueu, pero no olvideu que tindré vigilants al peu de l' urna.

—Aquestas son las mevas candidaturas: repartíulas a casa vostra y penseu que us hi va el pa.

—Cada hu de vosaltres se cuydará d' un colegi y pendrá nota dels treballadors que votin al contrari.

—Ab aquestas sabias precaucions, ja puch telegrafiar per anticipat al Gobernador la noticia del nostre triunfo.

ELS FILLS DEL ZAR
ELS FILLS DEL ZAR

SOLIDARITAT REPUBLICANA

Insertem ab gust, y en compliment de un deute moral, la següent *Circular*:

Sr. Director de LA CAMPANA DE GRACIA

Estimado amigo y correligionario: el que lo era muy querido D. Francisco Ripa y Ferriñá, acaba de morir, dejando a su familia el honor de un nombre esclarecido, pero una situación de angustia que impone a todos los buenos republicanos el deber de amparar, siquiera en estos primeros y terribles instantes, a la respetable viuda y a los tres tiernos hijos de aquel hombre integérrimo que a la par fué entusiasta y bien probado patriota.

Bastaría esta consideración para que rogásemos a V. y a todos sus amigos que procuren, de modo que puedan remediar tan grande infortunio. Pero además pensamos que circunstancias como la presente son abonadas para que el partido republicano haga efectiva aquella solidaridad que ha sido siempre uno de los más poderosos elementos de fuerza de las agrupaciones sociales y políticas que luchando con los intereses y la enemiga de los organismos tradicionales, se esfuerzan en asegurar, para todos, un porvenir de justicia y de vida.

En tal concepto, por pequeña que sea la cantidad con que V. quiera o pueda favorecer a la familia Ripa, la aceptaremos satisfechos.

Al efecto, le rogamos procura mover al ánimo de todos los correligionarios de este distrito y que envíe lo que quiera remitir a nuestro amigo D. Ruperto Chavarrí, que vive en la calle de la Lealdad, núm. 12, y que ha tenido la bondad de encargarse, con el desinterés que era de esperar, de la recaudación. Luego de recaudadas las cuotas de suscripción (dentro de un plazo que tiene que ser muy breve) dicho señor Chavarrí las entregará a la señora viuda de nuestro inolvidable correligionario.

Adelantamos a V. las gracias y nos repetimos suyos.

Madrid 28 febrero de 1905.—Nicolás Salmerón.—Gumerando de Azárate.—Lucio Catalina.—J. Ruperto Chavarrí.—Toribio Fernández Morales.—Rafael M. de Labra.—Manuel Llano y Ferrá.—Miguel Morayta.—José Muro.—Juan Ortada.—José Manuel Pedregal.—Calixto Rodríguez.—Constantino Rodríguez.—José Rubandoudu.—Agustín Sardá.

Que 'ls republicans se recordin dels correligionaris, víctimas de la consecuençia, que al anarsen 'n de aquest món no deixin a les famílies atre patrimoni que 'l noble exemple del seu desinterés.

L' OBRER Y 'L MOSSEGA

Passava per cert carré' un obrer que 's diu Janot, y al véure l, un lladregot ab un botzeta li digué:
—¿Voleu comprá aquest anell, qu' he robat ara fa poch?
Y al d' això, feya l' badoch, sent més viu que un estornell.
—Com que tinc necessitat de vendré'm'l, puig tinc pó' que m' portin a la presó, vos el donaré barat.
—¿Quán ne voleu?—preguntá ab dissimulo l' obré.
—¿Que se jó...?
—¿Donchs ho sabré jo, si vos no ho sabeu?
—Bah...! Donçume'n tan solzame'n quatre dures... y se per vos.
—No 'm convé. Si 'n volem dos...
—¿Dos duros, quan ne val cent?
No pot ser. Donçume'n tres... y no cal que 'n parlem més.
Ja veheu que l' anell, es d' or y si no que 'l he pres, ni per trenta 'l donaria, donchs si 'l portava á empanyá, per poch que 'n vulguessin dá, molta més diners ne treuria.
Es un pe d' or, tot de lley. Suspescúlo...
—¿Ja 'l veig prou?
—¿Com quedém donchs?
—Res de nou.
—Tenfu paraula de rey! Es inútil que insistiu. Si vos convé, me 'l donéu; y si no, vos el quedéu.
—Vaja, donchs; aquí 'l tengu. Dos dures... y tracte fet. Aixís, jo surto d' apuros...
Y en Janot pagá 'la dos duros, amant's 'n tot satisfet.
Al cap de cinch anys ó sis, y no sé per quin tropell, 'l Pobre Janot... del anell desferse 'l fou precis.
Aná a casa un argent per vendré'l, y aquest molt clar, li digué.—No 'n puch donar d' aquest anell, cap diner.
Y així, per què? ¿Que no es bó? —preguntá molt estranyat en Janot.
—Te un bany d'aurat... iy 'l demés, tot es llançó!

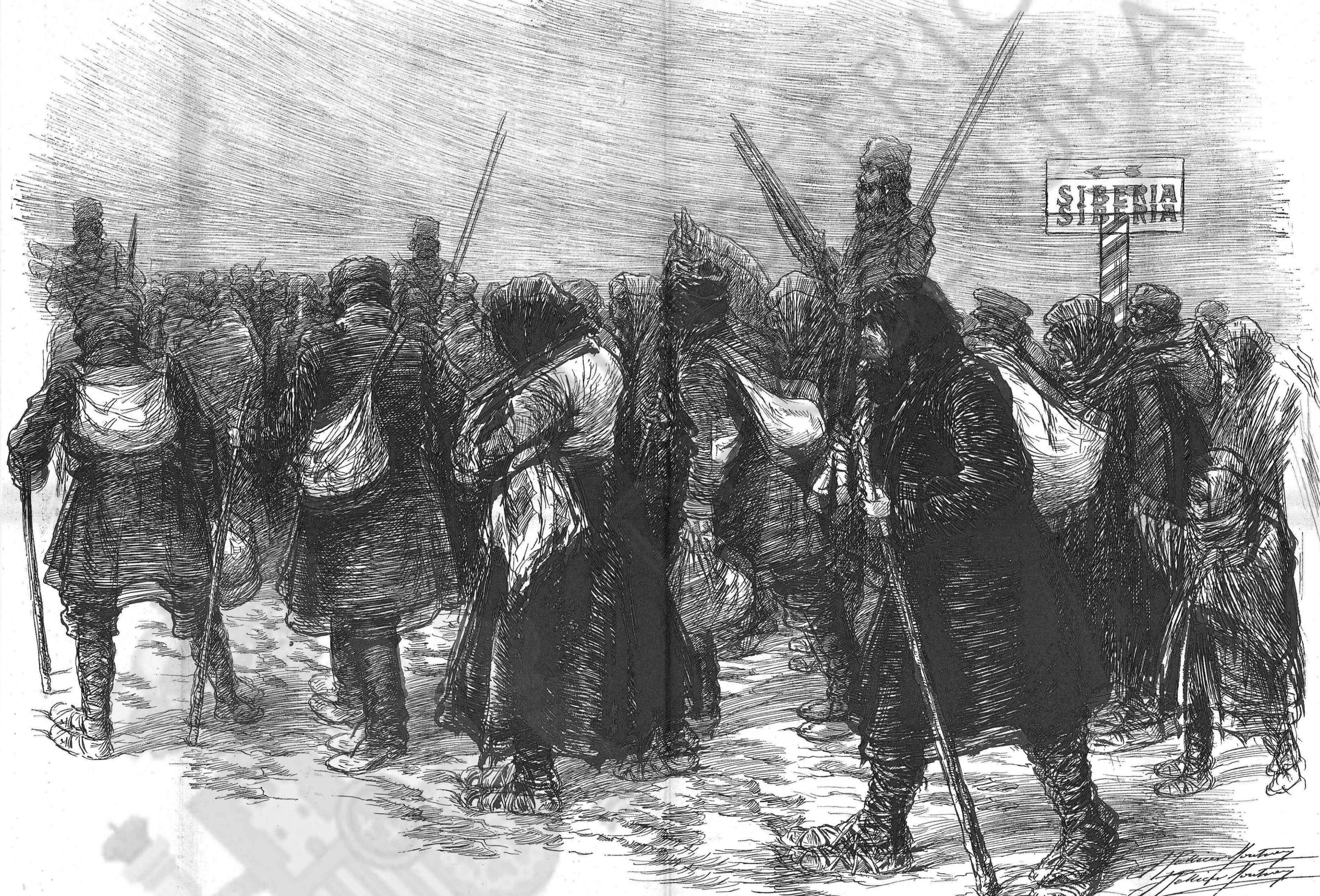
Conèch un emperadó' á qui 'la súbdits mouhen brega (1) per que vol se 'l protectó del obrer; mes si se 'l frega... se li ven prompte 'l llauó!

LEUÍS G. SALVADOR

L' IGLESIA OFICIAL

ESDE que una boja 's va unir en matrimoni ab un arxidiach anaricista que aquí á Espanya tot marxa cap girat. Aquest enllàs de la perturbació mental ab la fé 'ns aia per molts sigles ab el fanatisme, ab l' intolerancia, ab el predominí absolut de una religió oficial y obligatoria. S' ogegá 'l germen del lliure-examen en las fogueras inquisitoriales. No nas-

(1) A Rússia 'n donan raó.

Primer capitul de las «reformas» promesas pel bondados Nicolau II

que aquí la filosofia ni 'l protestantisme, pero donant un món a la Compañya de Jesús, S. 1864. y...
una deformitat racional hereditaria, una disminució...
Primer capitul de las «reformas» promesas pel bondados Nicolau II
qui'en conremadas al pastor, abdicant la racionalitat, preseren la seva fora, signaron instruments...
man y altres tot lo que sigui racional y científich, entregan la seva ànima esclava al poder dels d'altre...
gor mental se fan cómplices de aquesta fata...

ANDALUSADA

A un vagó del carril de 40 as...
A un embustero infinito otro embustero arrogante; que aquél trage un cilefante,
(Copla castellana)
A un vagó del carril de 40 as... de la classe tercera, els qui comparimants molt pens van de gent de tota...
que següa un subjecte y que veravva

JOSEPH M. ESCUDER

No hi fa res que no coneguim las assignaturas. Jo examinador, els aprobaria sense vacilar.
 ¡Qué!... ¿Que no estudiant, pero guanyant bonas notas, es com se tenen metges que matan als malalts, advocats que perden las causas justas, arquitectos que se 'ls enfonsan las casas, enginyers que no saben fer aguantar dreta una columna?...
 ¡Tan se vall Ja hi estém acostumats.
 Hem de seguir els nostres *tristos destinos*... Convé qu' entre tots demostrém que 'l vell Salisbury tenia rahó...

A. MARCH

ESPUINAS

«Si se 'n preocupa 'l govern del ram de las subsistencias?... No hi ha día que 'ls ministres no 'n parlin una estoneta.

—¡Ay Senyó!—entre sí exclamava don Joseph Echegaray:—
 ¡Quánts dels que ara m' ensabonan algún cop m' haurán xiulat!

Quan surtis ab 'l automóvil, deixa las cosas en regla, que 'l trasto es molt perillós, y... vaja, ja 'm pots entendre.

«Afártam y dígam moro; Qui día passa, any empeny: veus' aquí tot el programa del nostre aixerit Govern.

La pesseta está malalta y 'ls metjes están en dupte

en si es que té una burritis ó una lladritis aguda.

—¿En qué quedém? ¿Las Corts s' obran? me preguntan els amichs.
 Y jo 'ls dich:—Trayent 'l apóstrofo, casi casi crech que sí.

L. W.

busos com els que han comés els monárquichs de Logronyo se 'n registran poch.

Y ab tot van tenir la barra d' anar á Madrid á queixarse de coaccions atribuhidas als republicans.

Aquí vé á tom la falla del Llop que, devorant á un anyell ab golafreria, 's va fer ab un ós un tall á las genivas, y bramulava furios:

—¡Aquesta mala bestia m' ha fet mall.. ¡Vejin si tinch rahó de menjármela!

Dos noticias que 's relacionan: «Corra per Madrid, demanant almoyna als transeunts, un dels héroes de Báler, nomenat: Emili Fábregas y Fabregat.»

Aquesta es l' una. Ara, aquí va l' altra: «El govern ha resolt concedir al general Weyler la gran creu de Sant Fernando, en premi de la seva campanya á Cuba.»

Vels'hi aquí dos placas interessantíssimas, dignas de ser projectadas en el gran Cinematógrafo nacional.

A dreta lley, quí mereix no sols la creu, sino ser crucificat, es l' héroe de Báler.
 Y no per héroe; per tonto.

Un periódich militar defensa que 's condecori á n' en Weyler recordant que la gran Creu de Sant Fernando, l' any 1899 va ser concedida al Arxiduch Albert, «el cual—diu textualment—no tenía otros méritos ni servicios que ser pariente de la reina de España.»

¡Bonich argument, alt y de pes com una montanyal! Sobre aquest calvari ja s' hi pot clavar una gran creu, encare que sigui la de Sant Fernando!

Llegeixo: «L' ex-arcalde Sr. González ha ofert vendre al Ajuntament exemplars de la seva obra: «La República en Barcelona.»

Creyéim que la majoría republicana, tenint en compte 'ls antecedents polítichs del que fou arcalde republicá en 1873, pera després de perturbar al partit, ferse monárquich, li tornarà la resposta que 's mereix, ó sigui:

—Com que la República bona ja se la va vendre una vegada, no hi ha per qué comprar la que ara 'ns ofereix, que per forza ha de ser dolenta, ó com si diguessim: *sevillana*. Vaja, que no passa.

Deya un telegrama de Madrid: «Coméntase un hecho que días atrás ocurrió á una alta personalidad.

»Parece que en el camino de Fuencarral, yendo en automóvil, atropelló á un pollino, matándolo.

»El automóvil estuvo á punto de volcar.

»El aludido personaje tuvo que pagar treinta duros al amo del pollino.»

¡Ditxosos automòvils! Un día paga la festa en Maura, ó sigui, un sabi. Un altre día paga la festa un burro. Fassin el favor de dirme: ¿Qui pot donarse per segur mentres corrin automòvils?

¿Qué no ho saben?
 El *Correo Español*, periódich carcunda de Madrid, canta la canya al Ministre marqués de Vadillo, que ab tot y ser un neo dels del morro-fort, el primer divendres de quaresma, trobantse á Palacio reunit en consell, va desdejunarse menjant entre altres requisits emparedats de *jamón*.
 ¡Quín pecat més gros per un ultramontá!
 Ja me 'l veig bullint en las marmitas d' en Pere Botero. ¡Y la festa que hi farán els diables, atracant-se de carn de *cabra trista*!

Alguns bisbes francesos han demanat instruccions al Papa en vista de la próxima separació de la Iglesia y l' Estat.

Y 'l Papa 'ls ha respost que 'ls deixava en llibertat complerta.

Es á dir: Que se las campin com puguin per passá 'l pas dels calés, perque al tresor de Sant Pere no hi toquem!

Els ciutadans de la República negra de Liberia s' han negat resoltament á satisfacer tota mena de contribucions.

Y 'l govern no té més ingrés que 'l que li proporciona la expendició de sellos de correu.

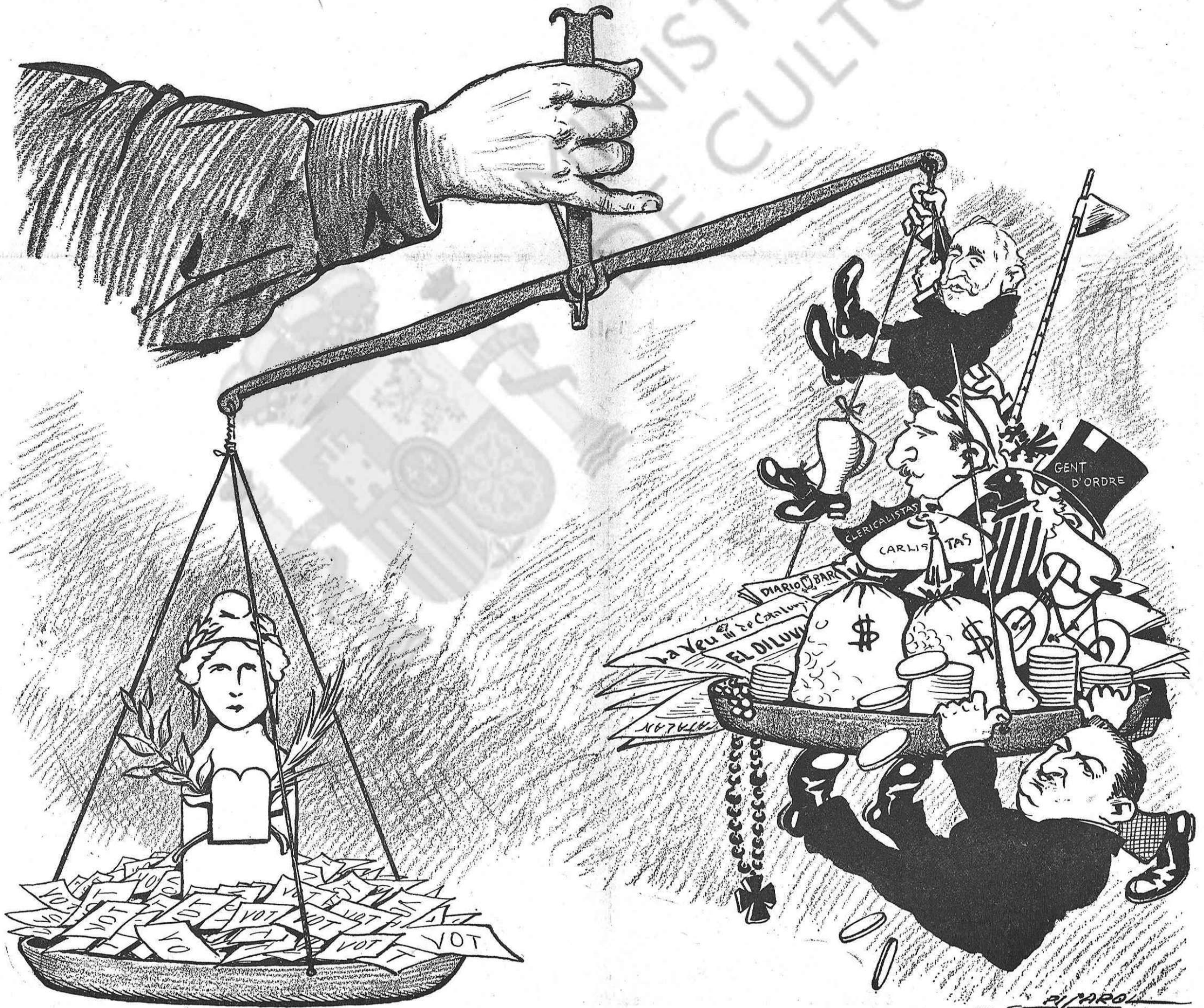
Vels'hi aquí un poble que no estant content dels seus governants, no 'ls paga. No tots els que 's troban en igual cas saben fer lo mateix.

Passa un frare brut, pudent pel carrer, y un transeunt, tapantse 'l nas, pregunta:

—¿Qu' es aquesta pesta?
 Un altre li respón:

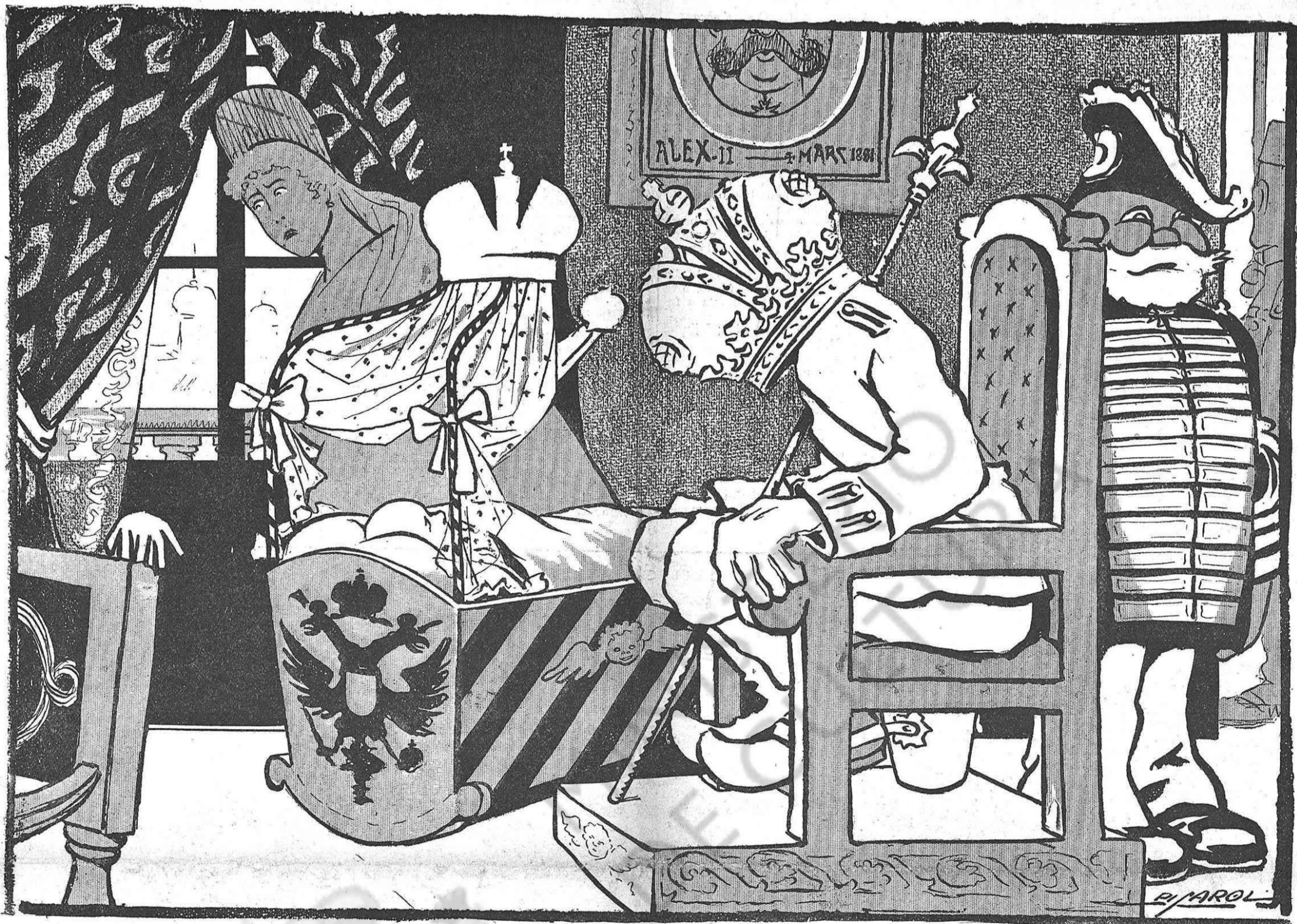
—Qué no ho veu? Un individuo d' una comunitat religiosa.
 —Aixís ha de ser,—afirma aquell,—sols qu' en el present cos *comunitat* deu venir de *comuna*.

La balansa de la opinió

Tant es que risquin com que rasquin: la Unió Republicana pesa més.

La vida d' un autòcrata

EL ZAR:—¿Qué demana el poble?
 LA ZARINA:—El teu cap.
 EL ZAR:—Digali que ja fa días que no sé ahónt el tinch.

Segons els últims dats del Institut Geogràfic y Estadístich, dels 18.618,000 habitants ab que conta 'l cens de la població espanyola, n' hi ha 11.874,000 que no saben llegir ni escriure.

La proporció dels analfabets representa un 63'78 per cent del total de la població.

¡Quina vergonya pels governs de la monarquía!

No faltará qui digui:
 ¿Cóm es possible establir la República en un país tan ignorant?

A lo qual contestarem:
 —No sols es possible, sino qu' es de tot punt necessari establirla. May sigui sino com un medi educatiu. Es á dir: pera fer lo que no ha sabut ni sabrá may fer la monarquía: instrahir al poble: ensenyarlo quant menos de llegir y escriure.

Vegí clar que 'n Pau Torrents tan sols siga per cumplir no li fa res el mentir per sé home de cumpliments.
 Un amic seu li ensenyá un libre que res valia, y ell, sabent be que mentia, serne bo li assegurá.
 —¿Per qué, sabent qu' es dolent el libre (li vareig dí) li has dit qu' era molt bo?—
 Digué que... per *cumpli-ment*.

Li van fe un ull de vellut d' un cop de pedra á n' en Vedra, y si algú li díu:—¿Qué tens?—
 Molt trist respón:—*Mal de pedra*.

—¿Qué tal, noy, com te va aixó?
 —Ma estrella ha sigut fatal; me he quedat, crou, sense un ral y á punt d' agafá el sarró.
 Aquells dos matxos que tant van costarme, son morts, Prat, sols un carro m' ha quedat...
 —Donchs... ja pots *anar tirant*...

Trobo estrany que 'l pintor March sent tant prim y están tan groch

sempre á tothom sento á dir que gasta molts bons colors.

Digué un guard- de consúms veient portá á la Rosó sota del mocadó un bulto:
 —¿No es pas contrabando, aixó?
 Y treyent una criatura ella li díu tot seguit:
 —No es *contrabando*, aixó, mestre, perquè es fill del meu marit.

J. MORET DE GRACIA

En un tribunal:
 —Acusat, quina edat té?
 —Sr. President, jo crech que 's comensa per preguntar el nom y l' apellido.
 —Calli y respongui.
 L' acusat plé d' indignació:
 —Juro, senyors, qu' en ma llarga vida criminal, jamay m' he vist *presidit* de una manera tan irregular.

Un senyor vell dels qu' están sempre neguitosos, creguts de que 'l mon no vá prou bé se passeja donant el brás á la seva senyora, també vella y neguitosa com ell.

De repent se crusa ab ells un trinxeire de uns sis anys, fumant ab molt garbo un puro de 15 céntims.
 —Te, mira—díu el senyor.—Ja s' han acabat las criaturas... y 'l trinxeire, quadrantse y ab aire de suficiencia.—Si s' han acabat, ne ferem de novas.

A LO INSERTAT EN LA BATALLADA 1869
 1.ª XARADA.—*Es bo ja-rra-da*.
 2.ª COMBINACIÓ.—*Lauria—Viladomat—Portaferrisa*.
 3.ª GEROGLÍFICH.—*Per sobretodos los sastres*.

SOLUCIÓ A LA XARADA DEL NÚMERO 1870

XARADA.—*Es car-nit*.

Han endevinat part de las solucions del número 1869, els caballers: en Taranga y en Trips de la Societat L' Olla, Joseph Massip, y Arseniet de Juneda.

XARADA

Ets un lladre, un pillo, un murri, un bestia, un burro, un mussol; ets un perdut y un granuja, ets un cobart plé de por, un informal y un criatura y més *total* que cap noy.
 No tens modos ni vergonya y de roca tens el cor.
 Ets un deixat y un bruticias; d' *au-doble* 'n portas per tot, y 'l que 'n á tu un xich s' acosta s' ha d' apartar de pudó.
 Tu la dignitat y l' honra ni la coixes de nom; ets un presumit (dels tontos) carregat de pretensions.

Un ignorant, un estúpit, un carcamal, un talós, un gandul, un perdulari que no tens patria ni honor, flos l' *enrahonarte* 'm fa fástich, ets un ximple, un set-mesó, y dus tu més *tres-segona* que no du cap carlinot.
 Tot aixó y mil altrás cosas que ni 'm recordo tampoch me va dir una xicoteta després de jurarme amor, y després que ab ella, 'ls quartos me 'ls havia gastats tots.

JOANET DE GRACIA

SINONIMIA

—Noy: ¿Quánt val aqueixa col?
 —Al contat deume 'n un ral.
 —Qu es *total*, demá vindré si Deu vol qu' aquí haventhi aquest xicot, de la *tot* ne tindria de dá un ull y jo no vull se explotat is' ha acabat, no la vull!

VICENTS CALDÉS ARÚS

TRENCA-CLOSCAS

TERESA DE MULLÉS
 TONA

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas lo ttítol d' un drama castellá.

ENRICH DOMÉNECH

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1	2	3	4	5	6	7	8	Ofici de home.
8	3	7	2	3	5	8		—Nom de dona.
6	8	1	8	7	8			—En las iglesias.
4	2	3	8	6				—Ser (plural).
2	4	2	8					—Nom de home.
3	8	6						—Part de la persona.
1	8							—Nota.
1								—Consonant.
3	2							—Negació.
6	5	6						—Número.
7	8	3	8					—Nom de dona.
6	5	1	2	3				—Beguda.
8	3	7	2	3	5			—Nom de home.
5	4	5	2	7	8	6		—Persona dolenta (plural).
4	5	2	3	5	6	5	8	—Nom de dona.
6	2	7	2	3	8	6		—Pels capellans (plural).
8	1	8	5	7	8			—Temps de verb.
8	3	5	7	8				—Nom de dona.
3	2	7	8					—Sol.
4	2	3						—Tractament.
6	5							—Nota.
3								—Consonant.
3	5							—Conjunció.
8	3	8						—Nom de dona.
4	5	4	8					—Per criar.
3	5	8	8	6				—Juguet (plural).
8	3	2	7	8	6			—Temps de verb.
8	7	2	3	7	8	7		—Mal que ve de un cop.
6	8	3	1	8	5	3	8	—En els guisats.

A. CARARACH

GEROGLÍFICH

X
 MARS
 ELL
 :
 O O O O
 MARS
 LL

EUDALT SARA

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8
 Tinta Ch. Lorilleux y C.ª